

Kiertokirje N:o 104.

Helsingissä,

toukokuun 30 p:nä 1940.

Suurvaltasodan aiheuttaman kauppateiden sulkeutumisen seurauksia on ollut, että maan kahvi- ja suklaavarastoja ei ole viime aikoina voitu täydentää juuri nimeksikään. Kun kahvia kuitenkin on jatkuvasti kulutettu säännöstelyjärjestelmän mukaisesti, kahviliikkeiden varastot ovat vähentyneet niin paljon, että kesäkuun 3 päivänä alkavana jakelukauteksi ei enää voida maan kaikille asukkaille jakaa korttiannoksia. Valtioneuvosto on sen vuoksi päättänyt, että puhtaan kahvin myynti, niin kortti- kuin verokahvinkin, lopetetaan kesäkuun 3 päivästä alkaen toistaiseksi. Sanotusta päivästä alkaen saadaan pitää kaupan ainoastaan kahvinkorviketta, jossa on 25 % kahvia. Myöskin kahvi, jota tarjoillaan kahviloissa, ravintoloissa, hotelleissa, täyshoitoloissa j. m. s. tulee sanotusta päivästä alkaen olla keitetty korvikkeesta, jossa on kahvia 25 %.

Puhtaan kahvin myyntikiellosta on vain kaksi poikkeusta. Ensinnäkin saadaan myydä kesäkuun ajan puhdasta kahvia ostokortin B8-kuponkia vastaan. On nimittäin ollut tarpeellista taata kaikille ostokortin omistajille kulumassa olevan jakelukauden kahviannokset, koska kerran suuri osa maan asukkaista on jo annoksensa saanut. Toisena poikkeuksena on, että ennen kesäkuun 3 päivää kauppaan tullut verokahvi saadaan myydä loppuun.

Jotta ne ostokortin omistajat, joilla vielä on ostokortin B8-kuponki, todella tulevat saamaan kulumassa olevan jakelukauden kahviannoksen, valtioneuvosto on valtuuttanut kansanhuoltoministeriön määräämään kahvia omistavat tukku- ja paahtimot luovuttamaan kahvia sinne, missä sitä tarvitaan. Jotta saataisiin selville, paljonko B8-kupongin omistajia maassa vielä on, on meneteltävä siten, että kansanhuoltolautakunnat kehoittavat kahvia myyneet vähittäiskauppaliikkeet tuomaan kohta päättyvän kahvinjakelukauden kupongit, siis B8-kupongit, kansanhuoltolautakuntaan mahdollisimman pian. Palau-

Kansanhuoltolautakunnille.

tettujen kuponkien perusteella voidaan arvioida, paljonko kunnan alueella B8-kupongin omistajia vielä on, kun palautettujen kuponkien määrää verrataan edellisinä kahvinjakelukausiin palautettujen kuponkien määrään. Jos siis edellisinä jakelukausiin kansanhuoltolautakuntaan on palautettu kahvikuponkeja keskimäärin esim. 800 kiloa vastaava määrä ja nyt palautetaan vain 600 kiloa vastaava määrä, voidaan siitä päätellä, että kunnan alueella tarvitaan kahvia vielä noin 200 kiloa.

Puuttuvasta kahvimäärästä on tehtävä ilmoitus kansanhuoltoministeriölle niin pian kuin mahdollista. Kansanhuoltolautakunnan tulee luonnollisesti, ennen kuin tämä ilmoitus tehdään, tarkkailukirjanpidon perusteella tutkia, onko mahdollisesti jossakin tukku- tai vähittäismyyntiliikkeessä vielä kahvia jäljellä, ja jos niin on, vähentää se tilattavasta määrästä, että kuntaan ei tule kahvia enempää kuin siellä todella tarvitaan. Se kahvi, joka jää jäljelle, sitten kuin jakelu B8-kuponkia vastaan loppuu, on nimittäin lähetettävä takaisin ja muutettava korvikkeeksi. Jos kuntaan tilattaisiin kahvia enemmän kuin siellä todella tarvitaan, aiheutettaisiin edestakaisen kuljetuksen johdosta turhia kustannuksia.

Kahvin toimittamisessa tullaan menettelemään siten, että kansanhuoltoministeriö määrää, tarvittavasta kahvimäärästä tiedon saatuaan, jonkin liikkeen toimittamaan kuntaan jollekin asiakasliikkeelle kansanhuoltolautakunnan tilaaman kahvimäärän. Siitä, milloin ja mille liikkeelle kahvi on toimitettu, annetaan tieto kansanhuoltolautakunnalle. Kansanhuoltolautakunnan tehtäväksi jää sitten valvoa, että liike, joka kahvin on saanut, myy sen ainoastaan B8-kuponkeja vastaan. Edelleen kansanhuoltolautakunnan on valvottava, että mahdollisesti myymättä jäänyt kahvierä tulee palautetuksi sille liikkeelle, josta kahvi on saatu. Tämä voidaan valvoa tarkasta-

malla, onko liike saanut B8-kuponkeja niin paljon kuin toimitettu kahvimäärä edellyttää. Jos kuponkeja ei ole saatu koko kahvimäärää vastaavaa määrää, puuttuva osa osoittaa, paljonko kahvia on täytynyt jäädä myymättä. Liikkeen on myöhemmin annettava kansanhuoltolautakunnalle näyte siitä, että myymättä jäänyt kahvi on palautettu. Ne B8-kupongit, jotka saadaan kansanhuoltoministeriön toimittamasta kahvista, on erikoisena tilityksenä kesäkuun loputtua toimitettava kansanhuoltoministeriöön eikä niitä saa sekoittaa muiden kuponkien joukkoon. Itse

tilitys tehdään tavalliseen tapaan lomakkeella J 21.

Vastaisen ajan suhteen kansanhuoltoministeriö ilmoittaa, että puhtaan kahvin myyntiin voidaan palata vasta sitten, kun maahan on voitu tuoda niin paljon kahvia, että varastot riittävät jake-
lun hoitamiseen. Kun maahan tuleva kahvi on ilmeisesti kuljetettava Petsamon kautta ja kun sitä tietä voidaan kuljetusvaikeuksien ja suppeiden satamaolojen tähden toimittaa tavaroita maahan vain rajoitetusti, ei palaamista puhtaan kahvin myyntiin voida lähiaikoina odottaa.

Ministeri Väinö Tanner.

Osastopäällikkö Onni Toivonen.